

בית משפט המחוזי
תל אביב-יפו

בש"א 19625/02
תאריך: 8/8/2005

בפני:

1. כב' השופט/ת הרשם ש. ברוך

העותרים:

1. טיבט רחל
2. טיבט ירון
3. טיבט רוברט

- נגד -

המשיב:

1. בנק לאומי לישראל בע"מ

ב"כ העותרים:

1. עו"ד אמיר אלטשולר

ב"כ המשיב:

1. עו"ד ליאת עיני-נצר

פסק דין

החלטה

לפני בקשת רשות להתגונן, שהגישו הנתבעים (להלן: "המבקשים") כנגד תביעה בסדר דין מקוצר שהגיש התובע (להלן: "המשיב" או "הבנק") לתשלום סך של 3,154,312.5 ח"ש, המגיע לו, לטענתו, בגין חובם המצטבר של המבקשים, הנובע מיתרות חובה בחשבונותיהם, אשר נוהלו אצל המשיב באחד מסניפיו ומעברותו של המבקש מס' 3 לחוב בחשבונות המבקש מס' 2.

ראשית, אני מבקש להתנצל בפני הצדדים על העיכוב במתן ההחלטה, שנבע בראש ובראשונה מהעובדה שעם הגשת הסיכומים התיק נגזז ונעלם לתקופה מסויימת, ומשנמצא, גבר עומס העבודה באופן שאיפשר את מתן ההחלטה רק עתה.

כתב התביעה מטעם הבנק, הוגש לאחר שהמבקשים מס' 2 ו-3 הגישו תביעתם כנגד הבנק, בה פירטו שורה של מחדלים שגרמו להם לנזקים מטענים בהיקף נכבד ביותר. על פי הנטען בכתב התביעה בהליך הנוכחי, המבקשת מס' 1, חתמה על התחייבות לסלק כל יתרת חובה לפי הסכם תנאי ניהול חשבון. הסכום הנתבע מהמבקשת מס' 1 בגין אשראי שניתן לה במסגרת חשבון 83453/22, הינו 90,538.11 ח"ש.

המבקש מס' 2, חתם על התחייבות לסלק כל יתרת חובה, תוך שבעה ימים מדרישת המשיב לפי הסכם תנאי ניהול חשבון. הסכום הנתבע מהמבקש מס' 2 בגין אשראי שניתן לו במסגרת חשבון 59700/39, הינו 3,050,765.6 ח"ש. המבקש מס' 2 ניהל חשבון נוסף - 11672/62. המבקש מס' 2 התחייב בהסכם תנאים כלליים לסלק כל יתרת חובה לפי דרישה בכל הנוגע לאשראי שניתן לו ובכלל במסגרת החשבון השני. הסכום הנתבע בחשבון זה הינו 11,312.98 ח"ש.

המבקש מס' 3 חתם על כתב ערבות מתמדת מוגבלת בסכום השווה ל- 800,000 דולר ארה"ב, להבטחת חובותיו של המבקש מס' 2.

בנוסף, חתם המבקש מס' 3 על הסכם תנאי ניהול חשבון, בו התחייב לסלק כל יתרת חובה תוך שבעה ימים מדרישת המשיב לכך. הסכום הנתבע מהמבקש מס' 3 בגין אשראי שניתן לו במסגרת חשבון 7856/28, הינו 1695.92 ח"ש.

בבקשת המבקשים (רחבת ההיקף יש לומר) ליתן להם רשות להתגונן, שנתמכה בתצהיריו (שלושה במספר) של המצהיר מטעמם, המבקש מס' 3 - רוברט טיבט, נפרשה יריעה בה תוארה שרשרת פעולות שנעשו על ידי הבנק בניגוד לחובותיו ושגרמו, כך טענות המבקשים, לתפיחת יתרות

החוב בחשבונות אלו ובכ- 15 נוספים ולנוזקים רבים, העולים על סכום התביעה דכאן.

בתחילת ההליכים, עת הגיע התיק דן לפני כב' השופט אזר ז"ל, הועלו טענות בדבר מסמכים אלו ואחרים וכספים שנטען לגביהם שנעלמו. ראשית נדרשו המסמכים הרלוונטיים ולאחר מכן וכפי החלטת כב' השופט אזר ז"ל, התקבלו דפי חשבון אצל המבקשים שמהם נודע מידע חדש ובעקבותיו הוחלט, כאמור, על הגשת תצהירים משלימים.

לטענת המבקשים, גדר הסכסוך בין הצדדים קשור בחשבונות נוספים, שנוהלו בסניף הבנק, על שם רוברט או בקשר אליו, אם על ידו ואם על ידי המבקשים מס' 1 ו- 2, אשתו ובנו בהתאמה. לטענת רוברט, עצם היותו תושב זר בתקופה הרלוונטית, נאסר עליו לפעול במסגרת חשבון שקלי, לכן פתח מספר חשבונות על שם אשתו ובנו וניתן לו יפוי כח לפעול בחלק מהם.

ראשית נטען למסכת שכנועים ולחצים, אשר הופעלו על רוברט על ידי מי מטעם הבנק וחברת אופק ניירות ערך והשקעות בע"מ (להלן: "אופק"), שהוצגה כחברת בת של הבנק וגרמו לו להשקיע כספו בשוק המניות, וזאת סמוך לפני המפולת בשוק ניירות הערך בחודש פברואר 1994. ההשקעה האמורה נתבצעה לאחר הבטחות חוזרות ונשנות להפקת רווחים וכתוצאה מכך, הפסיד רוברט את רוב כספי ההשקעה. שידולי המשיב באו לידי ביטוי אף בהבטחה, כי יכפיל את השקעת רוברט, היינו, הבנק העמיד אשראי בסכום זהה לזה שהושקע, זאת כדי להגדיל את הרווחים הצפויים. אף לאחר המפולת האמורה, חזרו השידולים וההבטחות בדבר תזרתו של תיק ההשקעות לקדמותו. משנאש רוברט, כפי העולה מתצהירו, מקיומו של סיכוי כלשהו להפקת רווחים, נותר בידיו אך חלק זעום מהשקעתו כאמור.

לשיטת המבקשים, הפר הבנק את חובות האמון והנאמנות המוטלות עליו מכח יחסי בנק - לקוח. הבנק פעל לטובתו הוא, תוך הצגת מצגי שווא ובניגוד לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, כאשר הטעה את רוברט באשר לטיב ומהות השירות וכן לסיכונים הכרוכים בהשקעה. פעולות הבנק חסרות תום לב בניהול משא ומתן ועולות אף כדי תרמית. פעולות הבנק כפי שתוארו, רשלניות הן והיוו ניגוד גמור לטובת לקוחם.

המבקשים ציינו, כי יתרות החובה בחשבונות נשוא התביעה, קשורות לחשבונות הנוספים בהם מעורב רוברט והחויב בחשבונות אלה נבע מהפרת הסכם בידי המשיב בכל הנוגע לשיעורי הריבית. עובדה זו אילצה את המבקשים לקחת הלוואות, שיכול ולא היו צריכות להלקח אם היה עומד בפני המבקשים מצבם האמיתי של החשבונות, בו היתה צריכה להיות מתושבת ריבית זכות או ריבית חובה נמוכה מזו שנגבתה.

לטענת המבקשים, החשבונות היו צריכים להימצא ביתרה שונה מזו הנטענת על ידי הבנק וזאת בהתבססם על חישוב חשבונאי מחודש שערך מומחה מטעמם, הכלכלן מר מיכאל מילר.

חשבון 83453/22 -

לשיטת המבקשים, לא הייתה אמורה להיות יתרת חובה כלשהי בחשבון זה. בחשבון זה הייתה קיימת תכנית חיסכון שנפתחה על סך 2.5 מיליון ח"ש (נספח ז' לתצהיר), ונפרעה שנתיים לאחר מכן בתאריך 4.8.00 בסך 2,711,410.37 ח"ש. אך חשבון זה לא זוכה, אלא חשבון 59700/39, אשר התנהל על שם המבקש מס' 2. המבקשת מס' 1 אף חתמה על כתב קיזוז, לפיו אמור היה הבנק לקזז את הסכום שהתקבל מפרעון תכנית החיסכון. יתרת החוב לא אופסה והחשבון חויב בחיובי ריבית שהגדילו את החוב בו.

חשבון 59700/39 -

כאמור, תכנית החיסכון הנ"ל, נפתחה בראשיתה על סך 2 מיליון ח"ש וכאשר נפרעה לראשונה, בתאריך 4.8.98, התכוון רוברט להשתמש בתמורתה לפרעון מרבית יתרות החובה שהיו אז בחשבונותיו. לטענתו, הבנק סירב ופיתה אותו לפתיחת תכנית חיסכון חדשה בתנאי ריבית אופטימליים ובתמורה להעמיד אשראי ליתרת החוב בריבית מינימלית, כך שהתשואה על תכנית החיסכון הייתה אמורה לעלות על הריבית שתשולם בגין האשראי. מיד לאחר פתיחת תכנית החיסכון חל פיתוח, שגרם לרוברט נזק של למעלה ממיליון ח"ש, כשבנוסף לכך ובניגוד להסכם ההלוואה, חויב חשבון זה בסכום ההלוואות שנלקחו. מכל מקום, לא זכה רוברט, לתיקון שהתבצע בפיתוח וחובו החל נושא ריבית שקלית, הגבוהה מזו שהייתה אמורה להשתלם לפי הסכם ההלוואות במט"ח. דרישות להחזרת הלוואות למקורן לא הועילו, יתרת החוב בחשבון המבקש מס' 2 תפחה, כך ששוב עלו לחן הטענות בדבר הפרת חובת האמון, חוסר תום לב

בניהול משא ומתן עובר לפתיחת תכנית החסכון, שידול, לחץ והצגת מצגי שווא. כמו כן, מהווה פעולתו המתוארת לעיל, התניית שירות בשירות ולו רק בשל העובדה, כי לא היה כל הגיון עסקי, כאשר היה בידי המבקשים לכסות חלק נכבד מיתרת החוב בחשבונות.

על כן, ולפי חישוב שערי הריבית (יש לציין, חיוב החשבון עמד כמוסכם, כך כפי המבקשים, על ריבית שנתית בסיסית (פריים) בתוספת 1.5%, ועל פי פרמטר בסיסי זה נערכו החישובים) שערך המומחה מילר, יתרת החובה בחשבון זה אמורה הייתה להיות נמוכה עד כדי מחצית הסכום הנתבע. מעבר לכך, לטענת המבקשים, מיד ביום פתיחת החשבון, נגרע ממנו הסכום בסך 1,010,000 ח"ש. כפי הנטען, לא ברור להיכן הועבר הסכום ואין כל אסמכתא בעניין זה.

חשבון 11672/62 -

לאחר חישוב מחודש לפי שערי הריבית המתאימים לפי יתרות זכות וחובה, עלה כי החשבון אמור היה לעמוד ביתרת חובה של 4,795.45 ח"ש בלבד ולא כפי שנתבע. לכך הוסיפו המבקשים, כי יתרת חוב זה קוזה כנגד יתרת זכות, כפי שעלתה מחישובי המומחה מטעמם, בחשבון אחר שאינו במסגרת החשבונות נשוא ההחלטה.

חשבון 7856/28 -

לטענת המבקשים, בחשבון זה בוצעו פעולות שלא כדין, בסדרי גודל העולים על תביעת הבנק כולה (וכמובן שהרבה מעבר לתביעה בגין יתרת החוב בחשבון זה, שהינה לתשלום סך של 1,695.92 ח"ש). כך נטען, כי אף (ובעיקר) בחשבון זה בין התאריכים 6/93-8/93, הועברו סכומים המסתכמים בסך של 3,893,486.74 ח"ש. שוב, לא ברור למבקשים להיכן הועברו הסכומים ומדוע.

כחודשיים לאחר מכן, הועמדה בחשבון זה הלוואה על סל 10 מיליון ח"ש וזאת ליום אחד בלבד. הטענה היא, כי בעצם העמדת הלוואה, הבנק פעל בחוסר תום לב, שהרי אין כל הצדקה להלוואה כזו, כאשר יתרת החובה בחשבון עמדה על אלפים בודדים ולאחר ההלוואה כאמור על 10 מיליון פחות אותם אלפים. בהעמדת הלוואה כזו אין כל הגיון, מה גם שבגין אותה הלוואה, חיוב החשבון בסך של כ- 4,000 ח"ש, סכום הדומה לסכום שהיה בחשבון עובר להעמדת הלוואה.

לשיטת המבקשים, עומדת להם טענת קיזוז כל יתרת זכות וכנגד כל חוב, בהתאם לאמור בתביעה שכנגד שהוגשה על ידם.

בעקבות הודעת הבנק, כי אסמכתאות לגבי העברת הכספים הנטענות הושמדו ולא ניתן לאתרן, הוגשה בקשה להגשת תצהירים משלימים כאמור (בש"א 6722/03). זו נתקבלה, ואושרה הגשת תצהירים משלימים ולו רק בשל העובדה, שהתגלו נתונים חדשים, כגון חשבון נוסף בו הייתה פעילות בסכומי כסף נכבדים, פעולות בשוק לניירות ערך, כשלבסוף (בשנת 1995), אותו חשבון נסגר כשהיה מאופס. פרטי החשבון נשכחו מרוברט ולאחר גילוי המסמכים הנדרש, ההשלמות האמורות (שהיה בהן כדי לחזור על הנזק הנטען ולחדדו) ותיקון בקשת הרשות להתגונן, נחקר המבקש מס' 3, רוברט טיבט על תצהירו. לאחריו, נחקר מילר על חוות דעתו החשבונאית.

הדיון התנהל לפני כב' השופט אור ז"ל, נמשך על פני שלוש ישיבות ועם פטירתו המצערת ולאחר קבלת הסכמת הצדדים, נמשך הדיון לפני מן המקום אליו הגיע במהלך שמיעתו לפני כב' השופט אור ז"ל.

אציין כבר עתה, כי חלק מחקירת רוברט, הוקדש למצב החשבונות הכללי, ריביות, השקעות וכיוצא בזה, מעבר לאותם חשבונות נשוא ההחלטה. עוד אציין, כפי שעוד יפורט בהמשך, כי במרבית העניינים בהם הועלו טענות המבקשים בדבר הצורך במתן רשות להתגונן, הדין עמם. מדובר בשלב מקדמי של ההליכים (חרף גילו של התיק), בין הצדדים מתנהל הליך נוסף מקביל שעניינו דומה ולמבקשים טענות הגנה ראויות להשמע, בוודאי כאלה שעל-פי ההלכה הפסוקה מצדיקות מתן רשות להתגונן.

כך או כך, נראה שרוברט לא עקב אחר כל הפעולות שנתבצעו בחשבונות הרבים, כאשר רק לאחר החריגות הנטענות, החל בודק את מצב חשבונותיו, את הריבית ששולמה ועוד התאמות כאלו ואחרות שבוצעו על ידי המומחה.

לעניין חשבון 59700/39, אשר נגרע ממנו סכום של מיליון ח"ש, חזר בו מטענתו זו, וטענותיו התרכזו סביב גילוייו של החשבון (פרוטוקול 1.7.04 עמוד 9). כך גם לגבי חשבון 7856/28 נאמר על ידו, כי הטענה בדבר העברות כספים למקומות עלומים, אינה רלוונטית עוד. הטענה היא, כי חסרים מסמכי העברת מניות, שתמורתן לא נמצאה מן התקופה הרלוונטית בה, כפי הטענה, אולץ להשקיע כספו.

חקירות ארוכות ומסמכים רבים הצריכו סיכומים בכתב ואלו הוגשו.

תחילה סיכמו המבקשים.

בראשית פנו והתייחסו לתביעתם, שהוגשה עובר לתביעה בה עסקין בתיק זה. לטענתם, פעולות המשיב כפי שפורטו בבקשה נשוא ההחלטה, הסבו להם נזק, ולאור הסכום הנתבע, העולה על הסכום הנתבע דכאן, ראוי ליתן להם רשות להתגונן.

אומר מיד, חלק נכבד מן החקירות, חוות הדעת והתצהירים, התייחס לחשבונות, שהכספים הנתבעים אינם בגין יתרות חובה בהם, אלא, בארבעה חשבונות ספציפיים. אמנם, לא ניתן להתעלם מן הנסיבות כפי שתוארו, ואף לא מטענת הקיזוז שהועלתה, אך השאלה בה יש להכריע היא, האם יש ליתן רשות להתגונן בפני כתב התביעה שהוגש בדרך של סדר דין מקוצר ונסמך על יתרות חובה בחשבונות המבקשים ועל כתב ערבות מתמדת עליו חתום מבקש מס' 3.

המבקשים חזרו וטענו, כי המשיב, בחוסר תום לב, הסתיר מסמכים שיש בהם להצביע על פעולות פסולות שנעשו על ידי מי מטעמו.

לשיטתם, קיימות מספר עילות, כפי שתוארו, אשר יש בהן כדי ליתן רשות להתגונן.

התניית שירות בשירות בחשבון 59700/39 והפרת הסכמים הקשורים בו ;

טענות הטעיה, מצגי שווא, תרמית ושידול בעניין ההשקעות בשוק ההון, שגרמו נזקים עצומים ;

שינוי שיעורי הריבית ללא הרשאה ומעל המקסימום שהוסכם ;

שיעורי ריבית זכות ולחילופין כמובן, טענת קיזוז יתרות הזכות בחשבונות המבקשים עם יתרות החובה בחשבונות נשוא כתב התביעה שהגיש הבנק ;

העברת כספים לחשבונות עלומים. בעניין זה נשאר, לטענת המבקשים, סך לא מבוטל שהועבר ומקומו לא נודע ;

הפרת הסכם בחשבון 83453/22 על פי כתב הקיזוז המיוחד והפרת חובת האמונים ;

כתב הערבות אינו תקף, באשר מדובר בערבות שניתנה עבור פעילות ספציפית בחשבון שאינו פעיל ;

חוסר תום לב וניצול האמון של המבקשים לשם הפקת רווחים עצמאיים, כגון, החלואה ליום אחד על סך 10 מיליון ש"ח, כפי שפורט.

בכל הקשור לפעילות המסחרית בבורסה, טענו המבקשים, כי למצער יש להטיל על הבנק מחצית האחריות לנזקים, מכוח טענת אשם תורם.

אציין, כי המבקשים לא הכבירו יתר על המידה בהפניות להלכות כאלו ואחרות, הנוגעות למתן רשות להתגונן או לאחת מן העילות שהועלו על ידם, כשלעניין זה, ציינו, את דבריו של כבי' השופט בר אופיר בספרו סדר דין מקוצר בהלכה הפסוקה, עמ' 95, כי אין צורך לפסוק בטענות גופן, אלא לבדוק האם יש בטענה לכאורה, כדי להצדיק את בירורה.

המשיב התייחס בראשית סיכומיו (תוך הפניות לפסיקה), לכללים הנוגעים למתן רשות להתגונן.

לשיטתו, אין בטענת המבקשים, כי לא הומצאו להם מסמכים, כל ממש. מסמכים רבים הועברו לאחר גילוי חשבון 57700/49 דפי חשבון ודפי תנועות בחשבוניות האחרים נשלחו אף הם, והעובדות היחידות לגבי הסתרת חשבוניות אלו או אחרים שבינתיים נסגרו, נשמרו אצל המבקשים, שמצידם ניצלו את השנים שעברו, כדי להאחז בטענות חסרות בסיס.

בכל הנוגע לפרשת ניירות הערך, אין לטענות או לנזק הנטען, כל קשר לחשבוניות הבנק נשוא התביעה. מעבר לכך, כל טענות המבקשים להפרות, הטעיה, תרמית ומצגי שווא, הן בגדר סיסמאות, ונעדרות כל תשתית עובדתית מפורטת.

בעדותו, רוברט אף אישר כי הבין את מהות ההשקעה בבורסה, את אפשרויות הרווח וההפסד, התמונות בה ואת אי הוודאות בכל הקשור לנציגי אופק והבנק על המלצותיהם. רוברט לא הצביע בתצהיריו על פגם כלשהו בניהול החשבוניות, כשגם אם השתלשלות העניינים נכונה היא, היא אינה מגלה עילת הגנה. הבנק צירף מספר לא מועט של אסמכתאות מן הפסיקה, בהן נבחנה סבירות התנהגותו וידיעותיו של המתקשר עם הבנק לצורך פעולות השקעה לשוק ההון, כשבכולן מסורה הייתה ההחלטה להתקשרות כזו, בידי המתקשר לשיקול דעתו בלבד.

לגבי העברת הסך של 1,010,000 ש"ח, ולאחר שכאמור התברר, כי התנהל חשבון 57700/49 שאליו הועבר הכסף ושנסגר בשנת 1995, נזנחו טענות המבקשים. כך גם לגבי העברת הסך של 3,893,486.74 ש"ח, כפי שעלה מפירוט תנועות ניירות ערך, כי אכן מדובר בפעולות קניה במסגרת פיקדון ניירות ערך, שהתנהל על שם רוברט (עדות מילר עמ' 44 שורות 7-13). שוב, בכל מקרה, אין להתייחס לטענות לגבי ביצוע פעולות ניירות ערך ללא הרשאה וכיוצא בזה, משום שהטענה מתייחסת לפעולות שנעשו בחשבון 57700/49, שאינו נכלל בתביעה נשוא ההחלטה.

לשיטת המשיב, אין לקבל אף את הטענות בדבר קיזוז תכנית החיסכון והתניית שירות בשירות בחשבון 83453/42. לטענת הבנק, רשאי היה לקזז את החוב בחשבון 59700/39 מתכנית החיסכון וזאת לפי הסיכום בין רחל טיבט לבין הבנק בכתב הערבות (מש/14) בו הייתה ערבה לסילוק סכומים לחשבון הבנק.

אף לעניין הטענה, כי התנה הבנק העמדת אשראי בפתיחת תכנית חיסכון הנ"ל, הוכחה כמופרכת. לשיטת הבנק, אין מדובר בהתניית שירות בשירות, אלא בעסקה שהייתה כדאית במועד ביצועה.

כמו כן, לטענת הבנק, לא עמדו המבקשים בחובת הפירוט המוטלת עליהם, בשלב זה, של בקשת רשות להתגונן. לא הוצגה תשתית חשבונית מבוססת, לטענותיהם בדבר גביית ריבית מופרזת, או בדבר שיעורי ריבית זכות וחובה, שאף לא ניתן פירוט לגבי מצב החשבוניות ויתרתם. החישוב שנערך על ידי המומחה, אינו משקף נזק שנגרם, שכן הריבית חושבה על ההפרש בין ההפקדות למשיכות, ולא על היתרות בפועל.

לגבי החלואה ליום אחד שהועמדה, כך כפי המבקשים, שלא על פי הוראותיהם הינה טענה שנטענה בדיעבד, מה גם שאופן חישוב הנזק ושערך הריבית שחושבה, יצר, לדעת המשיב, עיוות של הנזק הנטען.

בנוסף ברור - כך סבור הבנק - כי בין אם מכוח עובדת היות רוברט בעליו של חשבון 59700/39 ובין אם מערבותו לו, הרי שהוא חייב במלוא סכום התביעה.

כפי שתואר, הטענות רבות. על פני הדברים נראה, כי המבקשים סמכו טענותיהם על מסמכים, תצהירים וטענות בעל פה נגד מסמכי הבנק, שיש בהם כדי ליתן רשות להתגונן.

חלק מן הטענות (כפי שאפרט) רלוונטיות ומהוות הגנה ראשוניות, אם לא למעלה מכך, כנגד התובענה, כפי הנדרש בשלב הבקשה למתן רשות להתגונן. באותם מקרים, לא נראה, כי עמדת המבקשים התמוטטה תחת החקירה הנגדית, כשלכך מתווספת העובדה, כי למבקשים עומדת תביעה כנגד הבנק הנוגעת לאותם חשבוניות. ראוי לציין, כפי שפתיחתי וכתבתי בתחילת ההחלטה, שהתובענה דנא הוגשה לאחר הגשת התובענה כנגד הבנק, בדיוק בגין אותם נושאים שעלו במסגרת הבקשה למתן רשות להתגונן, כך שלמען האמת התקשיתי לרדת לסוף דעת פרקליטי הבנק, על שום מה ולמה ניהלו את ה"מלחמה" הנחרצת בהליך הנוכחי, שעה שהמהלך הדיוני הנכון היה הסכמה למתן רשות להתגונן, תוך איחוד הדיון בין שתי התובענות.

טענתם העיקרית, שרק בגינה יש ליתן רשות להתגונן, הינה טענת הקיזוז.

הפעלת זכות הקיזוז תבוצע בהתאם לסעיף 53(א) לחוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג-1973 הקובע לאמור:

"(א) חיובים כספיים שצדדים חבים זה לזה מתוך עסקה אחת והגיע המועד לקיומם, ניתנים לקיזוז בהודעה של צד אחד למשנהו; והוא הדין בחיובים כספיים שלא מתוך עסקה אחת, אם הם חיובים קצובים."

יש להבדיל בעניין זה בין קיזוז חיובים כספיים קצובים לבין אלו שאינם קצובים. טענת הקיזוז של המבקשים משתרעת על פני כל חשבונותיהם הקשורים עם המשיב, אם לעניין הכספים שהושקעו בניירות ערך, אם ביתרות החובה שנוצרו שלא כדין. ההבחנה היא בין קיזוז הנובע מעסקה אחת שבין הצדדים, לבין קיזוז הנובע מעסקאות שונות. הקיזוז הנטען על ידי המבקשים אינו על סכום קצוב, אלא על הערכות הנזקים כפי שהועלו שכללו את כל חשבונות המבקשים, אלו שבגין פעולות המשיב, נמצאו ביתרת חובה. ההתייחסות צריכה להיות אך לגבי החשבונות נשוא ההחלטה, שהרי במקרה כזה טענת הקיזוז תהא לגבי חיובים כספיים שנבעו מאותה עסקה ועל כן ניתן לקזזם, אף אם אינם קצובים (ראה ע"א 248/89 החברה הכללית למוסיקה נ' Warner Home Video, פ"ד מו(273) 273).

במקרה שלפניי, העלו המבקשים את טענת הקיזוז בבקשה למתן רשות להתגונן, כשעובר לכך הגישו תביעה בגין הנזקים, שנגרמו על ידי הבנק, כנטען.

טענת הקיזוז התבססה על הסכום שנתבע על ידי המבקשים בתביעתם (ברמת הדיוק האפשרית) ונכונים הדברים אף בבקשה למתן רשות להתגונן.

אוסף, כי לכאורה, אין מקום ליתן רשות להתגונן בכל הקשר לפרשת ניירות הערך, המהווה לכל היותר עילת תביעה כנגד הבנק (ואומנם הוגשה תביעה כאמור), אך לא יכולה להיות הגנה למבקשים, שהרי לא מדובר בהגנה כנגד התביעה והחשבונות נשוא ההחלטה, הנמצאים ביתרת חוב. כך ובמיוחד יש לאבחן את חשבון 57700/49, שהתגלה כאמור, אך אינו קשור לתביעה דנן. יחד עם זאת, טענות המבקשים נוגעות, בין היתר, אף לחשבון זה ויש בהן כאלה שיכול ויובילו למסקנה שנתבעו פעולות שלא כדין, שהובילו ליתרות חובה ולגביית שיעור ריבית מופרזת, אזי ולו בשל כך, יש ליתן רשות להתגונן.

אזכיר, כפי בהתאם להלכה הפסוקה, הרי שאין בודקים בשלב הדיון בבקשה למתן רשות להתגונן, אם בידי המבקש רשות להתגונן, מצויה ראייה בכתב להגנתו כנגד הראייה בכתב של התובע. כך לעניין כתב הערבות, הריביות, טענות הקיזוז, התניית שירות בשירות וטענות בדבר חוסר תום לבו ופעולות ללא הרשאה של המשיב (כגון העמדת הלוואה על סך 10 מיליון ח"ש) לשם הפקת רווחים. לעניין הוכחת הטענות (הטובות כהגנה), אין למנוע מן המבקשים להעלות מטעמים שבדרכי הוכחה בלבד.

טענות המבקשים, שאין צורך לבחון נכונותן והמצהיר עצמו, שאין צורך לבחון מהימנותו, לא התמוטטו בחקירה הנגדית, לא נתגלו סתירות פנימיות מהותיות, כך שאין לי אלא לקבוע כי לכאורה, ביססו המבקשים את טענותיהם בדבר פעולות הבנק שלא נעשו כדין או פגמים בהן, כנטען, טענות שפורטו בצורה מספקת ואף במידת האפשר נתמכו בחישובים כלכליים ויש ליתן רשות להתגונן.

כך רוברט טיבט לעניין ערבותו לחובות בחשבונות יתר המבקשים, שלטענתו אינה תקפה (פרוטוקול 1.7.04 עמוד 17).

כך חזר מר מילר, המומחה וצייך, כי עדיין לא ידוע לאן הועברו כספים, למשל, סך של 83,500 דולר לחשבון לא ידוע ותנועות בחשבון שלא אותרו. אומנם, כפי שכבר צויין, המבקשים חזרו בהם מטענתם לגבי העברות כספים לחשבונות עלומים, אך עדיין נותרה להם טענתם בחשבון 7856/28.

באופן כללי לעניין שיעור הריבית שנגבתה, מן הראוי הוא, שהבנק יפרט את חישוב הריבית, שהרי נתונים אלו בחזקתו שלו. בכל אופן ואין ספק, כי הבנק הקשה על המבקשים להעלות גירסה מדויקת (כזו ששונתה מספר פעמים עקב חוסר במסמכים רלוונטיים), ורק מטעם זה יש ליתן למבקשים רשות להתגונן (ראה ע"א 105/89 קו-אופ אבן-יהודה בע"מ נ' בנק הפועלים,

פ"ד מה(585) 3).

גם בטענת התניית שירות בשירות, כפי שהועלתה בנוגע לחשבון 59700/39, שיתרת החובה בו היא העיקרית, יש כדי לאפשר הגנה, אם וכאשר יתברר אותו מצב לו טענו המבקשים, בו לא היה כל הגיון עסקי בהלוואות שניתנו והטענה, כי הבנק אילץ והכתיב דרכי פעולה, שהובילו את המבקשים להגדלת יתרות החובה, תימצא נכונה (טענה שחזרה ועלתה בחקירתו הנגדית של רוברט טיבט). לעניין חשבון 83453/22, נותרה הטענה בדבר גביית ריבית מופרזת, כאשר טענת הקיזוז שסוכם עם הבנק, לא עומדת אל מול הסכם הערבות שנחתם והתנאי בו, לפיו ייפרע הבנק מהערבות אך ורק על ידי מימוש כתב הקיזוז המיוחד שנחתם בין הצדדים.

סיכומי של דבר, הבקשה מתקבלת וניתנת רשות להתגונן, בהתאם לנטען בתצהירים. מאחר ובסופו של דבר חוגשו שלושה תצהירים וחוות דעת, אני מורה למבקשים להגיש כתב הגנה, בתוך 30 ימים מהיום, תוך שנאסר עליהם מפורשות לחרוג מגדר טענותיהם כפי שעלו בתצהירים ובחוות הדעת.

ניתן בזה צו גילוי מסמכים הדדי, לביצוע בתוך 30 ימים מהיום.

הפגרה באה במנין כל המועדים.

הצדדים יגישו בתיק זה בקשה לקביעת קדם המשפט למועד בו קבוע התיק הנוסף וכן יגישו בקשה מתאימה לכבי סגן הנשיא, השופט זפט, לאיחוד הדיון בין שתי התובעות.

אני קובע את שכר טרחת עו"ד בגין הבקשה, בשים לב להיקף הדיון שהתנהל בה, בסך 50,000 ח"ש בצירוף מע"מ, בתוספת הצמדה וריבית מהיום ועד לתשלום המלא בפועל וחוא ישולם בהתאם לתוצאות הדיון בהליך העיקרי.

ניתנה היום ב' באב, תשס"ה (7 באוגוסט 2005) בהעדר הצדדים

המזכירות תשלח התלטות לצדדים בדואר רשום עם אישור מסירה.

ש. ברוך, שופט

רשם בית המשפט המחוזי תל-אביב-יפו

פסקדין - אתר המשפט הישראלי www.psakdin.co.il

עזרה • כתוב לנו • שער כניסה

Disclaimer	הודעה
באתר זה הושקעו מאמצים רבים להעביר בדרך המחירה הנאה והטובה ביותר חומר ומידע חיוני. מדיה זו עושה שימוש באמצעים חדשניים ביותר אשר פותחו רק לאחרונה והניסיון לגביהם הוא חדש וללא רקורד רב. על המשתמשים והגולשים לעיין במקור עצמו ולא להסתפק בחומר המופיע באתר המהווה מראה דרך וכיוון ואינו מתיימר להחליף את המקור כמו גם שאינו בא במקום יעוץ מקצועי. האתר מייצג לכל משתמש לקבל לפני כל פעולה או החלטה יעוץ משפטי מבעל מקצוע. האתר אינו אחראי לדיוק ולכוננות החומר המופיע באתר. החומר המקורי נחשף בתהליך ההמרה לעיוותים מסויימים ועד להעלתו לאתר עלולים ליפול אי דיוקים ולכן אין האתר אחראי לשום פעולה שתעשה לאחר השימוש בו. האתר אינו אחראי לשום פרסום או לאמיתות פרטים של כל אדם, תאגיד או גוף המופיע באתר.	